

ΕΜΠ - Η νέα τάξη πραγμάτων

του
Γιάννη Ξηρουχάκη
Μεταπτυχιακού
Φοιτητή

Πέρασε ήδη αρκετός καιρός από τότε που ανέλαβε τα καθήκοντά της η καινούργια μας πρυτανεία στο Πολυτεχνείο. Να τη χαρώμαστε λοιπόν. Η αλήθεια βέβαια είναι ότι η λέξη «αρκετός» διαφέρει, ανάλογα με το ποιός τη μεταχειρίζεται, αλλά και με το για ποιούς λόγους τη μεταχειρίζεται. Ελπίζουμε λοιπόν, τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές, ότι ο καιρός είναι «αρκετός» για τα θέματα στα οποία θα ασκήσουμε κριτική στην καινούργια μας πρυτανεία, λαμβάνοντας υπόψη και τη δραμτικότητα της κριτικής μας.

1. Ο «Πυρφόρος»

Ας πιαστούμε αμέσως-αμέσως από το: «τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές». Στην πραγματικότητα η στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές απέχει δραματικά από την στιγμή που διαβάζετε αυτές τις γραμμές. Δαγκώνοντας λοιπόν το χέρι που μας ταΐζει (προφανώς δεν μας ταΐζει, αλλά μας δίνει χώρο έκφρασης - καλό είναι κι αυτό), ας κάνουμε μία μικρή κριτική σ' αυτό που κρατάτε στα χέρια σας, στον ανανεωμένο «Πυρφόρο», στο «παιδί» της νέας πρυτανείας και ίσως, προσωπικά του κ. Ξανθόπουλου. Είναι το επίσημο περιοδικό του ΕΜΠ αυτό που οραματίστηκε ο πρύτανης του και, κυρίως, είναι αυτό που θα ήθελαν οι χιλιάδες φοιτητές του και οι εκατοντάδες καθηγητές του;

Ας μην επιμείνουμε στο εάν είναι αυτό που θα ήθελε ο κ. Ξανθόπουλος, ή η πρυτανεία δια στόματος του πρύτανη, γιατί διαφωνήσαμε (αν και υποτονικά) με την αποψη τους. Απλώς, θα λέγαμε, δεν διαφέρει πολύ και σίγουρα είναι στο χέρι τους, εάν διαφέρει (προς το χειρότερο), να το διορθώσουν.

Οι καθηγητές τώρα που εμφανίζονται ευχαριστημένοι με την ποιότητα του εντύπου είναι αυτοί που, καταρχήν προς τιμήν τους, περιμένουν το ΕΜΠ, ως ίδρυμα με κοινωνικό ρόλο, να παρουσιάζει τη γνώμη του στα φλέγοντα «τεχνικά» ζητήματα του τόπου: απόβλητα, συγκοινωνίες, ολυμπιακοί αγώνες κ.λπ. Δηλαδή ευχαριστημένοι είναι αυτοί που γράφουν στον Πυρφό-

ρο. Παράλληλα, σίγουρα πολλοί από τους συγγραφείς, όχι προς τιμήν τους, αποφεύγουν να θέσουν ζητήματα καιρια, για να μην θίξουν τους υψηλά ιστάμενους ιθύνοντες, που σε πολλές περιπτώσεις είναι είτε οι ίδιοι είτε καλοί τους φίλοι (ΕΜΠ ΑΕ, λένε κάποιοι, χαριτολογώντας αλλά αυτό είναι άλλου παπά ευαγγέλιο). Ένα πράγμα μόνο πρέπει να τονίσουμε για να μην αδικήσουμε: δεν απαγορεύτηκε σε κανένα να γράψει την άποψή του (εφόσον είναι εντός θέματος), οπότε για τα τελευταία μόνο ο «Πυρφόρος» και η πρυτανεία δεν φταίνε.

Και τώρα τα δυσάρεστα: είναι ο «Πυρφόρος» αυτό που περιμένουν οι φοιτητές του; Πιστεύουμε ότι και η απάντηση του ίδιου του πρύτανη, θα ήταν αρνητική. Οι φοιτητές του ΕΜΠ αισθάνονται υπερέφρανοι που οι καθηγητές τους παραθέτουν την υπεύθυνη γνώμη τους για τα φλέγοντα θέματα του τόπου (όσο βέβαια αυτό συμβαίνει). Βάζουν το ίδιο υπερέφρανα τους Πυρφόρους τέτοιου είδους στη βιβλιοθήκη τους. Είναι όμως σίγουρο ότι τους βάζουν στα ψηλά ράφια και στην πρώτη μετακόμιση θα τους πετάξουν. Ο φοιτητής του ΕΜΠ δεν έχει ανάγκη από άλλες εγκυκλοπαίδειες (του δίνουν ήδη μερικές κάθε εξάμηνο). Τον ενδιαφέρει να ενημερώνεται, αλλά ίσως, αυτό το καταφέρνουν και οι εφημερίδες και οι ειδήσεις των 8 (σε μερικά κανάλια μάλιστα είναι ταυτόχρονα και διασκεδαστικές). Τον ενδιαφέρει να μαθαίνει μερικά νέα για το ίδρυμα, αλλά θα περίμενε να τα μάθει στην ώρα τους (όχι τρεις μήνες αργότερα) και σε πιο τακτική βάση (όχι τέσσερις φορές το χρόνο). Ίσως εν τέλει, να τον ενδιαφέρει να διαβάζει και μερικά άρθρα από τα μέλη του ΝΥΓΜΑτος, αλλά πολύ συχνότερα (ίσως αυτό να το θέλουμε εμείς και όχι οι φοιτητές και ίσως γ' αυτό να μη φταίει η πρυτανεία - ή μήπως φταίει;). Ταυτόχρονα τους φοιτητές μας τους ενδιαφέρουν πολλά άλλα ζητήματα, τα οποία ούτε κατά διάνοια ακουμπάει (ή φαντάζεται) το επίσημο περιοδικό του Πολυ-

τεχνείου: πώς θα γίνει να παίρνουν έγκαιρα τα βιβλία τους για την εξεταστική, πότε θα αναβαθμιστούν τα συγγραμματα (ακούσαμε κάποιους να μιλούν και για αναβάθμιση μερικών καθηγητών, αλλά τα λένε οι κακές γλώσσες), ποιές δυνατότητες για μεταπτυχιακή εκπαίδευση υπάρχουν εντός και εκτός ΕΜΠ, ποιά τα εργασιακά τους δικαιώματα και ποιά η κατάσταση της αγοράς, ποιές οργανωμένες φοιτητικές δραστηριότητες προσφέρει το ίδρυμα (βλ. παρακάτω).

Φαίνεται δηλαδή ότι ακόμη κι αν το επίσημο περιοδικό του ΕΜΠ ευχαριστεί τους δημιουργούς του, μάλλον δυσαρεστεί ή αφήνει αδιάφορους τους βασικούς αναγνώστες του, τους φοιτητές (εκτός και εάν περιμένουμε να πουλάει περισσότερο εκτός ΕΜΠ στα περίπτερα).

2. Η οργάνωση

Τρομερές τάσεις οργάνωσης παρουσιάζονται τα τελευταία χρόνια στο ΕΜΠ, τις οποίες συνεχίζει και η καινούργια πρυτανεία. Το ερώτημα είναι, εάν αυτό συμβαίνει προς το καλύτερο ή προς το χειρότερο.

Θετική αસυζητητή είναι η δημιουργία καινούργιων χώρων στάθμευσης σε καίριους χώρους στην Πολυτεχνειούπολη. Φαίνεται όμως ότι μάλλον οι φοιτητές του Πολυτεχνείου είναι τόσο καλοβαλμένοι, ώστε, παρά τις νέες θέσεις στάθμευσης, να υπάρχει ακόμη μεγάλη έλλειψη. Εν τοιαύτη περιπτώσει, θα ανέμενε κανείς να πραγματοποιηθούν κινήσεις για την άμεση δημιουργία περισσότερων θέσεων (δόξα τω θεώ χώρος υπάρχει). Όμως η διοίκηση μας αφηνιάσσε. Τα πάραυγκ δεν είναι πια για όλους αλλά χωρίζονται σε ζώνες. Αν λοιπόν οι θέσεις των φοιτητών έχουν γεμίσει, δεν μπορείτε να σταθμεύσετε στο χώρο των καθηγητών, γιατί δεν έχετε άδεια γ' αυτή τη ζώνη. Εάν το ΕΜΠ βρισκόταν στο Παγκράτι, θα έλεγε κανείς ότι δεν μπορεί να έρθει, ας πούμε, η κυρία που κάνει τα ψώνια της να σταθμεύσει στο χώρο του ΕΜΠ, οπότε δεν έχει κάρτα στάθμευσης και όλα καλά. Στο σημείο

όμως που βρίσκεται το Πολυτεχνείο είναι μάλλον απίθανο να έρθει ο οποιοσδήποτε να σταθμεύσει για πλάκα, άρα έχει κάποια δουλειά, άρα ή είναι φοιτητής ή καθηγητής ή υπάλληλος, οπότε έχει δικαίωμα να έχει αμάξι (αυτό θα ενδιέφερε περισσότερο την εφορία από ότι την πρυτανεία). Γιατί λοιπόν να του απαγορευθεί να σταθμεύσει εκεί που τον βολεύει, εφόσον υπάρχει θέση στάθμευσης κενή;

Τρομερή ιδέα, επίσης, ήταν, η μονοδρομική συγκεκριμένων δρόμων μέσα στο ΕΜΠ, οι οποίοι δεν είναι διόλου στενοί και στο κάτω-κάτω, εάν είναι, υπάρχει χώρος να διαπλατυνθούν. Ανάμεσα στα κτήρια Ηλ/γων και Γενικών Εδρών μάλιστα, ο δρόμος που μονοδρομήθηκε αναγκάζει τους οδηγούς να κάνουν κύκλο ενός χιλιόμετρου και πλέον, αντί μόλις πενήντα μέτρων. Αυτό οδηγεί σε συνεχείς παραβάσεις (δεν υπάρχουν τροχονόμοι άλλωστε εκεί) και σε συγκεκριμένα σημεία αυξάνει την πιθανότητα δυστυχήματος για τους επισκέπτες, που δεν είναι συνηθισμένοι στη συγκεκριμένη παράβαση (μετά την πρώτη επίσκεψη, ως λογικοί άνθρωποι, συνηθίζουν).

Καταπληκτική ακόμη ιδέα ήταν η μετακίνηση του Ειδικού Λογαριασμού Έρευνας και άλλων διοικητικών υπηρεσιών στο καινούργιο «θερμοκήπιο» δίπλα στην πρυτανεία. Παραβλέποντας θέματα ασθητικής, δημιουργείται σε κάποιον το εύλογο ερώτημα: αυτό το μεγαθήριο που λέγεται «κτήριο διοίκησης», αποτελεί τελικά τον Πύργο της Συγκλήτου; Το πιο καλοσυν-

νηρημένο και ένα από τα μεγαλύτερα κτήρια της Πολυτεχνειούπολης, δεν χωράει τις διοικητικές της υπηρεσίες. Οπότε καλύτερα να τις βολέψουμε βρε παιδί μου στον νέο χώρο που δημιουργήθηκε και δεν πειράζει, θα φτιάξουμε αργότερα αμφιθέατρα, εργαστήρια και (βασικότερα) χώρους για φοιτητικές δραστηριότητες. Μία ερώτηση εδώ μόνο: αφού στον ειδικό λογαριασμό έρευνας δουλεύουν τόσοι, που δεν τους χωράει ο πύργος της βαβέλ, γιατί κάνουν ένα μήνα και πλέον να διεκπεραιωθούν οι πληρωμές;

3. Πάνω από όλα οι φοιτητές.

Η παρατήρηση όμως στην οποία δεν μπορεί παρά να συμφωνήσει (και να επαυξήσει) η νέα μας πρυτανεία, είναι το γεγονός ότι από τότε που εξελέγη, δεν έκανε το παραμικρό για τους φοιτητές. Να μην προχωρήσουμε λοιπόν στη σύνταξη κεμένων που τόσες φορές έχουμε γράψει και αναλύσει, ακόμη και ως προπτυχιακοί φοιτητές επί κκ. Μαρκάτου και Πολύζου, με τις ωραίες υποσχέσεις και κορδέλες. Να θέσουμε απλώς και ευθέως τα εύλογα ερωτήματα που προκύπτουν:

- πού είναι το κτήριο φοιτητικών δραστηριοτήτων (φοιτητική λέσχη), που μας έχετε υποσχεθεί και που έχουν όλα τα πανεπιστημιακά ιδρύματα της Ευρώπης;
- γιατί το φαγητό στη φοιτητική εστία, ενώ συνεχίζει να είναι το ίδιο μέτριο, γίνεται ακριβότερο, με τρομερούς ρυθμούς κάθε χρόνο;
- γιατί τα κυλικεία εξακολουθούν να

κερδοσκοπούν και να πωλούν σε τιμές υψηλότερες και από τα περίπτερα;

- πότε επιτέλους θα χρηματοδοτήσετε σοβαρά τις φοιτητικές δραστηριότητες (θεατρικές, εκδοτικές, κινηματογραφικές κ.λπ.);
- πότε θα αρχίσετε να ενημερώνετε υπεύθυνα τους φοιτητές για τις κινήσεις που σκοπεύει να κάνει το ίδρυμα και να μην τους αφήνετε θεατές των γεγονότων;
- πότε θα ζητήσετε ουσιαστικά τη γνώμη τους και δεν θα περιορίζετε στην ψήφο των παρατάξεων-μαριονετών, που κινεί με διάφορα κίνητρα, ώστε να πάρετε τα αποτελέσματα που θέλετε και που (ποτέ) δεν βαίνουν εις όφελος των φοιτητών;

Νομίζουμε τελικά ότι ο χρόνος για να αντιμετωπιστούν όλα τα παραπάνω ήταν «αρκετός». Ήταν τουλάχιστον αρκετός για να φανεί, εάν την καινούργια πρυτανεία, ενδιαφέρουν αυτά τα ζητήματα. Ας ελπίσουμε απλώς ότι η φαινόμενη αδιαφορία δεν θα είναι μόνιμη, αλλά οφείλεται στους ρυθμούς χελώνας με τους οποίους παραδοσιακά κινείται. Ας ελπίσουμε τέλος, ότι σύντομα την διοίκηση θα αρχίσει να την ενδιαφέρει, η απάντηση στο ερώτημα που είχαμε τόσα χρόνια ως προπτυχιακοί και που κληρονομούν από εμάς οι επόμενες γενιές:

- πότε επιτέλους θα κάνετε τους φοιτητές να πιστεύουν (έστω να νομίζουν) ότι τους ΣΕΒΕΣΤΕ;

Η ανακύκλωση άρχισε

Οι περισσότεροι από εμάς, θεωρούμε ότι η μόλυνση του περιβάλλοντος, η αλόγιστη παραγωγή αποβλήτων και η ρύπανση της ατμόσφαιρας, είναι θέματα που άπτονται της οικολογικής μας συνείδησης. Τι πιο εύκολο από το να θεωρήσουμε ότι εφόσον το πρόβλημα αυτό έχει επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον είναι ένα περιβαλλοντικό ή ένα οικολογικό πρόβλημα, όπως και ονομάζεται, συνήθως. Μπορούμε να πούμε εξίσου εύκολα ότι η ποσότητα και το είδος των αποβλήτων που παράγονται καθημερινά, δημιου-

γούν και επιτείνουν το πρόβλημα. Τόνοι σκουπιδιών καταλήγουν καθημερινά στις χωματερές, πολλά απόβλητα εργοστασίων και αστικών περιοχών καταλήγουν σε ποτάμια, λίμνες ή θάλασσες και μεγάλες ποσότητες αερίων ελευθερώνονται από βιομηχανίες, αυτοκίνητα, αεροπλάνα και οικιακές συσκευές στην ατμόσφαιρα. Επομένως, η ευθύνη βαρύνει εκείνους που δημιουργούν όλα αυτά τα απόβλητα.

Στην πραγματικότητα όμως, η ευθύνη βαρύνει εκείνους οι οποίοι δημιουργούν τις προϋποθέσεις για να

υπάρξουν όλες αυτές οι καταστροφικές για το περιβάλλον ενέργειες. Βαρύνει αυτούς που δεν θεσπίζουν νόμους και δεν τιμωρούν όσους αγνοούν τους συνανθρώπους τους και σκοπεύουν στο εύκολο κέρδος. Βαρύνει εκείνους που επιδιώκουν να βγάλουν, όσο το δυνατόν, περισσότερα χρήματα, αγνοώντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Βαρύνει εκείνους που αδιαφορούν, που δεν σκέφτονται και δεν συνειδητοποιούν τις συνέπειες που έχουν οι πράξεις τους στο περιβάλλον. Επομένως, το θέμα δεν είναι τόσο

οικολογικό, όσο πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό.

Η πολιτική ευθύνη αφορά εκείνους που δεν μπορούν να θεσπίσουν νόμους, οι οποίοι θα λειτουργούν κατασταλτικά, που θα προλαμβάνουν τις εξελίξεις και δεν θα έπονται αυτών. Η συνήθης τακτική των μέτρων της τελευταίας στιγμής, που μόνο βραχυπρόθεσμα μπορούν να αποδώσουν, αλλά μακροπρόθεσμα δεν συντελούν στη λύση του προβλήματος, βαρύνει εκείνους που νομοθετούν. Τέτοιου είδους μέτρα είναι, για παράδειγμα, η μετακίνηση των βιομηχανιών σε μη αστικές περιοχές, η εκ περιτροπής κυκλοφορία των αυτοκινήτων, η εύρεση νέων περιοχών για δημιουργία χώρων ταφής απορριμμάτων. Ενδεχομένως, θα πρέπει τα προβλήματα να φτάσουν σε τραγικές διαστάσεις για να παρθούν αποτελεσματικά μέτρα, όπως για παράδειγμα, η δημιουργία μονάδας βιολογικού καθαρισμού των αστικών λυμάτων.

Η οικονομική διάσταση του προβλήματος, αφορά εκείνους που προσπαθούν να μειώσουν το κόστος παραγωγής των προϊόντων τους για να μεγιστοποιήσουν τα κέρδη τους. Για την ελαχιστοποίηση του κόστους, είναι πολύ εύκολο να περικοπούν μερικά έξοδα, όπως είναι η συντήρηση των μηχανημάτων, ο βιολογικός καθαρισμός των λυμάτων, το φιλτράρισμα των εκπεμπόμενων αερίων. Επίσης, η μείωση του κόστους επιτυγχάνεται και

με τη χρήση φτηνών υλικών, τα οποία όμως, δεν είναι φιλικά προς το περιβάλλον. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η χρήση του πλαστικού για τη συσκευασία των περισσότερων προϊόντων. Επίσης, δεν είναι καθόλου απίθανο, να είναι οικονομικοί εκείνοι οι παράγοντες που καθυστερούν την προώθηση της μαζικής παραγωγής αυτοκινήτων, που είτε θα είναι ηλεκτρικά είτε θα χρησιμοποιούν εναλλακτικές πηγές ενέργειας για την κίνησή τους. Ποιός μπορεί να είναι σίγουρος ότι δεν υπάρχει συμφέρον, τόσο από τη μεριά των αυτοκινητοβιομηχανιών, όσο και από την μεριά των πετρελαιοπαραγωγών χωρών, για τη διαώνιση της υπάρχουσας κατάστασης; Γιατί οι έρευνες των κατασκευαστών κατευθύνθηκαν προς τη χρήση καταλύτη, που θα συντελεί στη μείωση των εκπεμπόμενων ρύπων από τους βενζινοκίνητους και δεν διατέθηκαν τα ίδια ποσά για έρευνα, που να αποσκοπεί στη χρήση άλλων πηγών ενέργειας, που η καύση τους δεν εκτέμπει βλαβερές ουσίες;

Η κοινωνική ευθύνη βαρύνει όλους όσους αγοράζουν κάποιο προϊόν ή κάνουν χρήση κάποιου προϊόντος, αγνοώντας τις συνέπειες που θα έχει η ενέργειά τους προς το περιβάλλον. Είναι πολλές αυτές οι ενέργειες και τις βλέπουμε καθημερινά γύρω μας. Σκουπίδια πετιούνται εδώ και εκεί, χωρίς να γίνεται χρήση των ειδικών κάδων απορριμμάτων, δεν ξεχωρίζο-

νται ανακυκλώσιμα υλικά από μη ανακυκλώσιμα, γίνεται άσκοπη, υπερβολική και αλόγιστη χρήση του αυτοκινήτου για τις μετακινήσεις, δεν γίνεται σωστή συντήρηση των αυτοκινήτων, για να εκπέμπουν όσο το δυνατόν λιγότερα καυσαέρια, δεν προτιμώνται υλικά που είναι φιλικά προς το περιβάλλον. Αν αποφεύγονταν όλες αυτές οι ενέργειες, θα μπορούσε να μειωθεί η ένταση του προβλήματος.

Πριν από ένα περίπου χρόνο, έγινε στη Βραζιλία το παγκόσμιο συνέδριο για την προστασία του περιβάλλοντος. Με βάση τα όσα διάβασα και πληροφορήθηκα, όπως όλοι μας άλλωστε, το συμπέρασμά μου ήταν πως η όλη υπόθεση, ήταν ένα μεγάλο φιάσκο. Τα οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα εκείνων που κρατούν στα χέρια τους το μέλλον της ανθρωπότητας, φαίνεται πως δεν τους επιτρέπουν να συνειδητοποιήσουν πως η καταστροφή του περιβάλλοντος, δεν αφορά μόνο τους ανίσχυρους και τους φτωχούς, αλλά όλους μας.

Όταν σε μερικά χρόνια όλοι αυτοί που έχουν τα χρήματα και τον τρόπο, για να κατοικούν σε περιοχές που δεν θα είναι μολυσμένες, που είναι ήσυχες και όπου η ατμόσφαιρα είναι πιο καθαρή από τις πόλεις, οι περιοχές αυτές δεν θα υπάρχουν. Ίσως τότε να συνειδητοποιήσουν το μέγεθος της ματαιοδοξίας και της μικρόνοιάς τους. Ενδεχομένως, όμως, τότε να είναι πολύ αργά για να αλλάξουν τα πράγματα.

του
Τάσου Τάσκαρη
Μεταπτυχιακού
Φοιτητή

του
Σεραφείμ Κοτρώτσου
Μεταπτυχιακού
Φοιτητή

Σημαντικές αντιπαραθέσεις και αντιδράσεις έχουν παρουσιαστεί για ακόμη μια φορά στο χώρο της εκπαίδευσης. Πέτρα του σκανδάλου, η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, που πρόσφατα πέρασε το αρμόδιο υπουργείο, κάτω, που αν μη τι άλλο, μας δημιουργεί ενδιαφέρον, ανησυχία και περιέργεια. Και ασθάνεται κανείς έτσι, διότι διάχυτη είναι η απορία, αν επιτέλους η ελληνική κοινωνία θα ευτυχήσει να δει κάποια βελτίωση στον τομέα αυτό ή αντιμετωπίζει και πάλι, το γνωστό φαινόμενο της αναδιάταξης της κατάστασης και ανασύνθεσής της, σε μια εξίσου προβληματική.

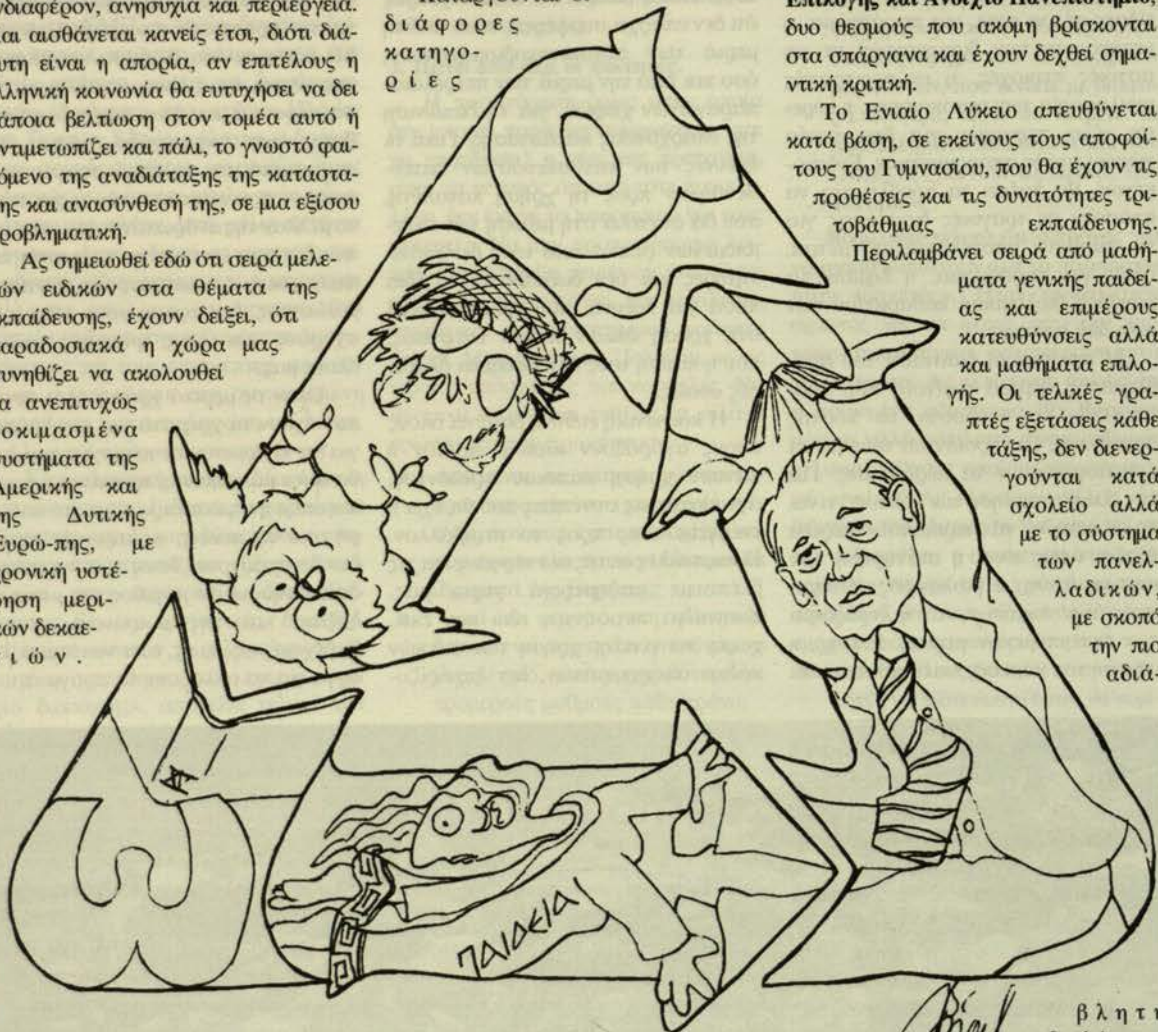
Ας σημειωθεί εδώ ότι σειρά μελετών ειδικών στα θέματα της εκπαίδευσης, έχουν δείξει, ότι παραδοσιακά η χώρα μας συνηθίζει να ακολουθεί τα ανεπιτυχώς δοκιμασμένα συστήματα της Αμερικής και της Δυτικής Ευρώπης, με χρονική υστέρηση μερικών δεκαετιών.

χώρες.

Πριν όμως εισέλθουμε στις παραμέτρους που περιλαμβάνει η μεταρρύθμιση, ας δούμε τους βασικούς άξονες του νέου συστήματος.

Ενιαίο Λύκειο

Καταργούνται οι
διαφορές
κατηγο-
ριών

που απλά θα κοσμήι ένα σκονισμένο συρτάρι του σπιτιού των αποφοίτων. Το απολυτήριο αυτό θα είναι το κριτήριο για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η οποία πλέον, εκτός από τα γνωστά μας ΑΕΙ και ΤΕΙ, περιλαμβάνει ακόμη **Προγράμματα Σπουδών Επιλογής και Ανοιχτό Πανεπιστήμιο**, δυο θεσμούς που ακόμη βρίσκονται στα σπάργανα και έχουν δεχθεί σημαντική κριτική.

Το Ενιαίο Λύκειο απευθύνεται κατά βάση, σε εκείνους τους αποφοίτους του Γυμνασίου, που θα έχουν τις προθέσεις και τις δυνατότητες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Περιλαμβάνει σειρά από μαθήματα γενικής παιδείας και επιμέρους κατευθύνσεις αλλά και μαθήματα επιλογής. Οι τελικές γραπτές εξετάσεις κάθε τάξης, δεν διενεργούνται κατά σχολείο αλλά με το σύστημα των πανελλαδικών, με σκοπό την πιο αδιά-

ΠΥΡΦΟΡΟΣ 1999

Κλασικό παράδειγμα εξ' αυτών, που παραμένει χαραγμένο στη μνήμη όλων μας, αποτελεί η κατάργηση της βαθμολογίας, που για ένα διάστημα ίσχυσε στο δημοτικό σχολείο, κάτω που πριν είκοσι πέντε χρόνια είχε δοκιμαστεί με εξαιρετική αποτυχία σε πολλές άλλες

Λυκείων (εκτός των Μουσικών και Εκκλησιαστικών) και στη θέση τους έρχεται ένας και μοναδικός τύπος Λυκείου, αυτό που ονομάζεται Ενιαίο. Σκοπός του είναι επιτέλους, να εκδίδεται ένα **αξιοπρεπές απολυτήριο** Λυκείου, με αντίκρουσμα και όχι κάτω

βλ η τ η
αξιολόγηση.
Η βαθμολογία
προκύπτει, ως
μέσος όρος της προφορικής και της γραπτής, με τη διαφορά ότι δεν επιτρέπεται η προφορική, να υπερβαίνει άνω των τριών μονάδων, αυτή της γραπτής. Η προφορική βαθμολόγηση γίνεται

ανά τετράμηνο. Δεν υπάρχουν μετεξεταστέοι. Όσοι δεν συγκεντρώνουν την απαραίτητη βαθμολογία για να προαχθούν, είτε επαναλαμβάνουν τη χρονιά, είτε κατευθύνονται σε άλλους θεσμούς (ΤΕΕ κ.τ.λ.).

Οι τάξεις δομούνται ως εξής:

- Η Α Λυκείου θεωρείται τάξη προετοιμασίας, εξοικείωσης και προσανατολισμού. Περιλαμβάνει γενικά μαθήματα, κοινά για όλους και λίγα μαθήματα επιλογής (1-2). Η βαθμολογία της δεν υπολογίζεται στο βαθμό του απολυτηρίου. Οι μαθητές προάγονται, αν συγκεντρώσουν μέσο όρο στα γραπτά εξεταζόμενα μαθήματα άνω του 10 αλλά και έχουν 10 μέσο όρο στα λεγόμενα βασικά μαθήματα (Αρχαία και Νέα Ελληνικά, Ιστορία, Μαθηματικά, Φυσική και Χημεία).
- Στη Β' Λυκείου, τα μαθήματα χωρίζονται σε Γενικά και Κατευθύνσεως. Κάθε κατεύθυνση (Θεωρητική, Θετική, Τεχνολογική), περιλαμβάνει υποχρεωτικά και επιλεγόμενα μαθήματα. Ο μαθητής προάγεται εφόσον συγκεντρώσει και πάλι μέσο όρο 10 στα γραπτά εξεταζόμενα μαθήματα, αλλά και 10 στα μαθήματα κατεύθυνσης, μαζί με τα βασικά μαθήματα (Αρχαία και Νέα Ελληνικά, Ιστορία, Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία και Βιολογία).
- Στη Γ' ισχύουν παρόμοια με τη Β' με τη διαφορά ότι η Τεχνολογική κατεύθυνση παρουσιάζει επιμέρους κύκλους (Τεχνολογίας & Παραγωγής και Πληροφορικής & Υπηρεσιών). Ο μαθητής απολύεται, εάν συγκεντρώνει 10 μέσο όρο στα γραπτά εξεταζόμενα μαθήματα και δέκα μ.ο. στα μαθήματα κατεύθυνσης, μαζί με τα μαθήματα γενικής παιδείας: Ελληνική Γραμματεία, Νεώτερη Ελληνική Ιστορία, Μαθηματικά και Στατιστική, Φυσική και Βιολογία.

Βελτίωση βαθμού.

Ο βαθμός του απολυτηρίου διαμορφώνεται από τις δύο τελευταίες τάξεις αλλά εφόσον ο μαθητής δεν είναι ικανοποιημένος από την επίδοσή του, μπορεί να επαναλάβει την τρίτη τάξη ή τις γραπτές εξετάσεις της, κατόπιν

αίτησής του, και να λάβει το οριστικό απολυτήριο, το επόμενο έτος.

Διδασκαλία - Αξιολόγηση.

Με κίνητρο τον νέο τρόπο αξιολόγησης, που δίνει έμφαση στην κρίση και την αναλυτική σκέψη αντί της παπαγαλίας και της στείρας απομνημόνευσης, το υπουργείο μιλάει για αλλαγές στον τρόπο διδασκαλίας, με σκοπό την πιο ενεργή συμμετοχή και αλληλεπίδραση διδάσκοντος-διδασκόμενου. Ωστόσο εισάγεται και αξιολόγηση των διδασκόντων, τόσο με την κατάργηση της επετηρίδας και την πρόσληψή τους κατόπιν του διαγωνισμού του ΑΣΕΠ, που ισχύει από πέρυσι, αλλά μέσω της απόρριψης της προφορικής βαθμολογίας, σε περίπτωση που αποκλίνει από τη γραπτή, όπως εξηγήθηκε παραπάνω.

Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη - Ενισχυτική Διδασκαλία.

Με σκοπό το άλλοθι έναντι της ελληνικής όχι μόνο ανάγκης αλλά και μανίας με τα φροντιστήρια, θεσπίζεται πρόγραμμα ενισχυτικής διδασκαλίας για μαθητές που έχουν κενά ή μαθησιακές δυσκολίες, τα οποία λειτουργούν εντός του σχολείου.

Η Γνώμη.

Πολλά μοιάζουν ενδιαφέροντα, αλλά επιδέχονται σημαντικής κριτικής. Όμως γεγονός είναι ένα: ότι ύστερα από πολλές περιπέτειες και αφού οι φήμες όλα αυτά τα χρόνια οργίαζαν για την κατάργηση των Γενικών Εξετάσεων, ήρθε το Υπουργείο να φέρει τα πάνω κάτω, αλλάζοντας τους όρους του «παιχνιδιού» της εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τους όρους ενός παιχνιδιού που - δεδομένης της νοοτροπίας της ελληνικής οικογένειας - συγκεντρώνει έντονο ενδιαφέρον και δεν παύει να επανέρχεται στην επικαιρότητα. Ένα παιχνίδι που όχι μόνο αφορά σημαντικά το μέλλον ενός νέου, αλλά και λειτουργεί, άλλοτε ως κινητήριο δύναμη κι άλλοτε ως αποπροσανατολιστικό στοιχείο, για τον τόσο κρίσιμο για την κοινωνία μας θεσμό, αυτό της Εκπαίδευσης και δη της Λυκειακής.

Και ο ορθολογισμός επιβάλλει να αναφερθεί κανείς στο θεσμό της εκπαίδευσης κι όχι της παιδείας, γιατί δυστυ-

χώς η παιδεία παραμένει το μακρινό όραμα του εκπαιδευτικού μας συστήματος, κάτι που αναντίρροπα ατενίζει μονάχα από απόσταση.

Πιθανόν θα παραμείνει για πάντα μακριά η εκπαίδευση από την παιδεία, ωστόσο στον μικρό μας κόσμο, ίσως αρκεί, σε πρώτη φάση να κυνηγήσουμε το βραχύ στόχο της βελτίωσης της παρεχόμενης εκπαίδευσης κι ας συνεχίζουμε να απέχουμε από την ουτοπία του σχολείου της παιδείας.

Πολλές οι επικρίσεις που είχαν κατά καιρούς γίνει στο παλαιό σύστημα (άδικο να κρίνεται σε λίγα τρίωρα, καταστρατηγεί τους σκοπούς του Λυκείου, δημιουργεί άγχος κ.τ.λ.). Όμως είχε ένα συστατικό που κανείς δεν αμφισβήτησε ποτέ: ήταν αδιάβλητο. Αυτό ήταν πέρα ως πέρα αποδεκτό.

Ωστόσο, ήρθε ο κ. Αρσένης και θέλοντας να ρισκάρει, για χάρη της δικής του υστεροφημίας, αποφάσισε να προσπαθήσει να ανατρέψει τα πάντα εν μία νυκτί. Πίστεψε ότι κλείνοντας την καριέρα του με μια εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, ίσως δεν περάσει στην πολιτική ιστορία, ως «δεύτερος». Ονειρεύτηκε δίπλα στο όνομά του, το επίθετο «μεταρρυθμιστής» και ίσως ενήργησε βιαστικά.

Και ήρθε η μεθόδευση του υπουργείου, που προσπάθησε μέσα σε ελάχιστα μήνες να συγκεντρώσει και να αποκρυσταλλώσει όλες τις μελέτες που είχαν γίνει πάνω στο θέμα της εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και να τις μετατρέψει σε νόμο του κράτους. Το αποτέλεσμα ήταν να δημιουργηθεί ένα απίστευτο κομπούζιο στην κοινωνία της εκπαίδευσης, με τους γονείς - ως συνήθως - να αγχώνονται, τους καθηγητές να βρίσκονται σε μεσάνυχτα και να ανησυχούν, μήπως τα νέα μέτρα έχουν δυσμενείς επιπτώσεις σε αυτούς, το υπουργείο σε κατάσταση πανικού, να μην έχει τις απαιτήσεις στα εύλογα ερωτήματα που ετίθεντο και οι ιδιοκτήτες φροντιστηρίων να τριβούν τα χέρια τους, εφ' όσον καθημερινά επιβεβαιώνεται ότι, μόνο ρόδινα είναι τα χρόνια, που η ζωή τους επιφυλάσσει.

Ωστόσο, πράγματι το νέο σύστημα περιλαμβάνει στοιχεία που είναι θετικά. Γιατί αληθινά όλοι μας είχαμε βαρεθεί το σίριαλ των γενικών εξετά-

σεων, που παίζεται κάθε Ιούνιο στα σταθερά προσηλωμένα στην ενημέρωση του πολίτη Μ.Μ.Ε.. Γιατί πράγματι είχαμε καταλάβει ότι η ολοένα και εντατικότερη αποστήθιση, πουθενά δεν οδηγούσε και ότι η επιστήμη δεν είναι απλή αποταμίευση γνώσεων. Γιατί όλοι δυσανασχετούσαμε για τον τρόπο που λειτουργούσε το Λύκειο - ιδιαίτερα η τρίτη Λυκείου - που κάθε άλλο παρά παροχή γενικής παιδείας επιτύγχανε. Γιατί κανείς πια δεν θεωρούσε ως σοβαρό πιστοποιητικό, αυτό του απολυτήριου του Γενικού Λυκείου, αφού κάλλιστα ένας μαθητής με ανυπέριθτες δυσκολίες, ακόμη και σε αυτή τη διάκριση (κάτι που αντιστοιχεί σε διδακτέα ύλη του Δημοτικού), είχε κάθε δυνατότητα απόλυσης. Γιατί, επιτέλους, έπρεπε κάτι να γίνει για όλα αυτά.

Και το νέο σύστημα, παρά τον βιαστικό, απροετοίμαστο, πανικόβλητο και πρόχειρο τρόπο με τον οποίο προωθήθηκε, λόγω του άγχους του υπουργού, βρίσκεται στην κατεύθυνση του θετικού. Αναμφίβολα, εισάγει μια σημαντική διαταραχή σε ένα σύστημα, που καλώς ή κακώς, είχε βρει τις όποιες ισορροπίες του. Ωστόσο οι αναταράξεις θα είναι παροδικές.

Μένει να δούμε, πώς θα στηριχθεί αυτό από πλευράς υπουργείου, τόσο με οικονομικούς πόρους αλλά και κατάρτιση των εκπαιδευτικών, ώστε να υλοποιήσουν τις ιδέες των χαρτιών σε κάτι ζωντανό που να λειτουργεί στην πράξη. Γιατί επί χρόνια έχουν μάθει να ζητούν από τους μαθητές να διαβάσουν από τη σελίδα τάδε έως τη δεινά και όχι να εντοπίσουν τις απαντήσεις στα εύλογα ερωτήματα που απορρέουν από ένα κομμάτι διδασκόμενης ύλης. Διότι πώς είναι δυνατόν να επιβιώσει ένας μαθητής σε ένα αντικειμενικό και αξιοπρεπές Λύκειο της κριτικής σκέψης, όταν προέρχεται από ένα Γυμνάσιο της παπαγαλίας και ένα Δημοτικό της αμάθειας; Γιατί πώς είναι δυνατόν να μειωθούν τα φρονι-

στήρια, όταν πουθενά τα παιδιά δεν διδάσκονται να μαθαίνουν και δεν λαμβάνουν από νωρίς τις βάσεις, ώστε να πατήσουν στα δικά τους πόδια, στον ακανθώδη αλλά και συναρπαστικό δρόμο της μάθησης.

Η προσωρινή αναταραχή, μέχρις ότου άνθρωποι και θεσμοί να προσαρμοστούν στο νέο σύστημα, είναι αναμενόμενη και έως ένα βαθμό χρήσιμη. Η βιαστική διαδικασία με την οποία βέβαια το υπουργείο εισήγαγε τα πάντα, εισάγει εξαρχής μια αβεβαιότητα στο, κατά πόσο θα λειτουργήσει κάτι από όλα αυτά, αλλά και για το εάν έχει η κυβέρνηση την πολιτική βούληση να τα εγκρίνει ή η όλη υπόθεση είναι ακόμη ένα πυροτέχνημα.

Κριτικές ασφαλώς και θα υπάρχουν, τόσο επί της ουσίας όσο και επί της διαδικασίας και αυτό είναι απολύτως αναγκαίο. Ωστόσο, το πλέον κρίσιμο εδώ είναι, όλες οι επιμέρους δυνάμεις της κοινωνίας μας, να ενώσουν τις φωνές τους, για την εξυγίανση του όλου θεσμού της εκπαίδευσης, με σημείο εκκίνησης, το Δημοτικό Σχολείο.

Μπορεί το Υπουργείο να ξεκίνησε ανάποδα (από πάνω προς τα κάτω), όμως εμείς, οι Πολίτες, πρέπει να ενώσουμε τις φωνές μας για ένα Δημοτικό που να απολύει παιδιά, που να έχουν μάθει τα στοιχειώδη, όπως αυτά έχουν καθοριστεί ήδη από την αρχαία Ελλάδα: γραφή & ανάγνωση. Αποτελεί όνειδος της κοινωνίας μας το γεγονός ότι, μεγάλο ποσοστό από τα παιδιά που τελειώνουν το ελληνικό Δημοτικό Σχολείο, ένα χρόνο πριν το κλείσιμο του αιώνα, δεν γνωρίζουν να λογαριάζουν με σχετική άνεση ή να γράφουν κάτι, σχετικώς ορθογραφημένο. Δεν είναι δυνατόν να το αφήνουμε και αυτό στην ιδιωτική πρωτοβουλία των στοργικών γονέων, με τις ατέλειωτες ώρες πάνω από τα παιδιά ή τον πακτωλό χρημάτων για δίδακτρα. Πρέπει επιτέλους ο θεσμός αυτός - του Δημοτικού Σχολείου - να λειτουργήσει. Καλή η κοινωνικοποίηση (όλα τα παιδιά βγαί-

νοντας από το Δημοτικό, γνωρίζουν τα πάντα που διαδραματίζονται στην τηλεόραση), αλλά χρειάζονται και κάποιες στοιχειώδεις γνώσεις.

Πού είναι οι σύγχρονες διδακτικές μέθοδοι, η ενεργός συμμετοχή των μαθητών στη διδασκαλία και η επικοινωνία διδάσκοντος - διδασκόμενου. Δεν μπορεί για όλα αυτά να φταίνε οι δάσκαλοι. Μάλλον οι θεσμοί και οι φορείς δεν τους υποστηρίζουν επαρκώς.

Το νέο σύστημα, όπως σκιαγραφείται από το Υπουργείο, μπορεί να θεωρηθεί ότι βρίσκεται μάλλον προς την σωστή κατεύθυνση. Ωστόσο, δεν αρκεί μια νομοθετική ρύθμιση για να λυθούν τα σύνθετα προβλήματα της ανάγκης της κοινωνίας, για σύγχρονη εκπαίδευση. Χρειάζονται ολόπλευρες αναθεωρήσεις των στόχων και των πόρων που σχετίζονται με αυτές. Γιατί θα πρέπει τελικά κάθε βαθμίδα της εκπαίδευσής μας, να έχει κάποιον πολύ συγκεκριμένο - έστω και σεινό - στόχο και να της παρέχονται τα εφόδια (οικονομικά και παιδευτικά), για να τον επιτύχει. Χρειάζεται επίσης, για τη μη καταστρατήγηση του ίδιου του συστήματος, να υπάρχει και συνεχής έλεγχος για το κατά πόσο οι στόχοι που τίθενται επιτυγχάνονται. Δεν θα πρέπει να ανεχόμαστε άλλο τη μετριότητα και την ασάφεια, σε σχέση με το τί ρόλο παίζει κάθε τι στην εκπαίδευση. Πρέπει να απαιτήσουμε την αποτελεσματικότητα.

Για την υλοποίηση αυτών, αναμένουμε πρωτοβουλίες από πλευράς των ασχολούμενων με την εκπαίδευση (δεν υπάρχει μόνο το μισθολογικό για την ΟΛΜΕ) αλλά και διάθεση σημαντικών πόρων από την Πολιτεία. Για να γίνει το 2000, που μας προσεγγίζει γοργά πλέον, το λυκανγές μια νέας εκπαιδευτικής εποχής και μέσω αυτού, μιας νέας κοινωνίας, και όχι το λυκόφως της εποχής του σχολείου των γονιών μας, είναι πλέον ανάγκη να τειθεί και πέραν των λόγων, η Παιδεία, ως εθνική προτεραιότητα.

Ας βελτιώσουμε τη μεταξύ μας επικοινωνία

Διδάσκοντες και φοιτητές τού Ε.Μ.Π.!

1. Εισαγωγή - Ο Άνθρωπος φύσει κοινωνικό όν.

- Η συνάντηση με τον πλησίον, είναι μια στιγμή αποκάλυψης.

Λέμε ότι «ο άνθρωπος είναι φύσει κοινωνικό όν». Όμως, καταλαβαίνουμε τί σημαίνει αυτό; Αντιλαμβανόμαστε πόσο εμπλουτίζεται η ανθρώπινη προσωπικότητα και πόσο υποβοηθείται στην εξέλιξή της, από τη σωστή επικοινωνία; Όταν η επικοινωνία είναι θετική, τότε τα άτομα αισθάνονται ότι αναγνωρίζονται από τον πλησίον, ότι υπάρχουν ως πρόσωπα. Η αποξένωση διαλύεται, το αίσθημα της αδιαφορίας χάνεται. Στη θέση τους, προβάλλει η χαρά της συνάντησης με το πρόσωπο τού άλλου. Το άτομο αποκτά περισσότερη αυτοσυνειδησία. Η γνωριμία του άλλου, γίνεται αντίληψη διαφορών πτυχών τού εαυτού μας, και επαβεβαίωσή τους. Η συνάντηση δύο προσώπων, είναι μια μεγάλη στιγμή, καθώς δύο πλάσματα αμέτρητης αξίας, αλληλοαναγνωρίζονται και αλληλοεπιβεβαιώνονται, καταστρέφοντας το υπαρκτικό χάσμα της μη αναγνώρισης.

2. Η εκπαιδευτική επικοινωνία.

Έχουμε την ευτυχία, να συνυπάρχουμε σε αυτό το ίδρυμα, περίπου, 10.000 φοιτητές, και 700 διδάσκοντες (Δ.Ε.Π.). Η εκπαιδευτική διαδικασία, αποτελεί το κύριο έργο τού Πολυτεχνείου, και αφορά στην μεταξύ μας επικοινωνία. Αυτό ακριβώς είναι και το πρώτο και κύριο είδος στο οποίο θα αναφερθούμε: Η εκπαιδευτική επικοινωνία.

- Γιατί οι φοιτητές δεν παρακολουθούν «όπως παλιά»;

Το δίχως άλλο, οι διδάσκοντες διαθέτουν όλα τα τυπικά προσόντα για να βρίσκονται στη θέση αυτή. Επίσης, οι περισσότεροι, έχουν και σημαντική εκπαιδευτική εμπειρία, έχοντας διδάξει σε εκατοντάδες φοιτητές, επί πολλά χρόνια. Παρά την τυπική τους επάρκεια όμως, εμφανίζονται συχνότατα φαινόμενα δυσλειτουργιών, κατά την

διδασκαλία πολλών μαθημάτων. Οι φοιτητές δεν γεμίζουν πιά τα αμφιθέατρα, «όπως παλιά» (τότε που οι παρακολουθήσεις ήταν υποχρεωτικές!). Καμιά φορά, αντιγράφουν τις ασκήσεις αντί να τις λύνουν μόνοι τους στο σπίτι. Και όπως είναι φυσικό, πολλοί διδάσκοντες αναρωτώνται, γιατί συμβαίνει αυτό, και τί πρέπει να αλλάξει. Αλλά και οι φοιτητές ενδιαφέρονται για την παρεχόμενη εκπαίδευση.

- Πολλές ώρες παρακολούθησης.

Ο πρώτος παράγοντας που χρειάζεται να ληφθεί υπόψη, είναι οι αντικειμενικά δύσκολες συνθήκες φοίτησης. Οι εβδομαδιαίες ώρες παρακολούθησης, είναι περίπου 27-28. Εάν σε αυτές προσθέσουμε χρόνο για μετακινήσεις, πάμε στις 35 ώρες, κατ'εκτίμηση. Πόσον χρόνο ακόμα να διαθέσει ο φοιτητής για μελέτη των σημειώσεων, μελέτη του βιβλίου, επίλυση των παραδειγμάτων που έγιναν στην αίθουσα, και επίλυση των αυριανών ασκήσεων που είναι έτοιμες να παραδοθούν; Έγιναν ήδη κάποια σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της ελάφρυνσης των φοιτητών, με το νέο Π.Π.Σ. Όμως αυτό είναι μόνο η αρχή, αν αποσκοπούμε σε αύξηση του ποσοστού της ενεργητικής διδασκαλίας, με επίλυση θεμάτων, βιβλιογραφικές και άλλες εργασίες, πραγματική ενασχόληση με ασκήσεις στο σπίτι. *Ας δούμε λίγο τη φοίτηση με τα μάτια τού σπουδαστή, και αυτός θα μας το ανταποδώσει σε περισσότερο ενδιαφέρον για το μάθημα, και σε ακαδημαϊκή και προσωπική ικανοποίηση.*

- Κάντε το μάθημά σας σημαντικό! Διώξτε τους καλικάντζαρους τού κυνισμού!

Εάν σκοπός μας είναι να πείσουμε τον φοιτητή να παρακολουθήσει, με τη θέλησή του, και όχι να τον πειθαναγκάσουμε (μέσω απουσιών, μαζικών «κοιμημάτων» κ.λ.π.), τότε χρειάζεται να αυξήσουμε την ελκυστικότητα του μαθήματος. Κάθε μάθημα, μπορεί να παρουσιαστεί πιο ελκυστικό, μέσω

συνδέσεων με την εφαρμογή, με παραδείγματα, και με επισήμανση, του ότι, τα όσα διδασκόμαστε στο ειδικό μέρος, μας αποκαλύπτουν και κάτι από την αλήθεια ενός γενικότερου μέρους - κατ'αναλογία των fractals, που παρ'ότι ουδέποτε επαναλαμβάνονται, η κατανόηση του επιμέρους παρέχει στοιχεία κατανόησης του συνολικότερου και του ευρύτερου. *Πώς μπορεί να εμπνεύσει ένας καθηγητής, που βαριέται κι ο ίδιος αυτό που κάνει; Μέσα στο γενικότερο ροκάρισμα των αξιών από τους καλλικάντζαρους του κυνισμού, είναι επόμενο να αισθάνονται κάποιοι καθηγητές μας παραμελημένοι και παραγκωνισμένοι. Όμως δεν είναι έτσι. Εμείς οι φοιτητές, περιβάλλουμε με σεβασμό και αγάπη τους καθηγητές μας, και αναγνωρίζουμε όλες τις προσπάθειες που κατέβαλαν, προκειμένου να βρίσκονται εδώ σήμερα, και να μας διδάσκουν. Για μας έχετε αξία, και ακαδημαϊκή και προσωπική ασφαλώς, και - ανεξάρτητα απ'το αν αυτό δεν γίνεται πάντοτε φανερό - αποτελείτε τα πρότυπά μας.*

- Εκσυγχρονίστε τα μέσα και τους τρόπους διδασκαλίας!

Επίσης, το αυτονόητο του εκσυγχρονισμού των μέσων και των μεθόδων διδασκαλίας, παραμένει ακόμα ζητούμενο. Πώς είναι δυνατόν να ζητάει κάποιος διδάσκοντας, να έχει φοιτητές με διάθεση και μεράκι, όταν ο ίδιος προσφέρει βιβλία κακογραμμένα και «στο πόδι», αποτελούμενα από συρραφές δημοσιεύσεων, και τα οποία είναι ελάχιστα ή και καθόλου χρήσιμα ως εκπαιδευτικά εργαλεία; Τί μήνυμα περνάει στον φοιτητή η βιαστική παράθεση προχειρογραμμένων διαφανειών; Ή ένα μάθημα που γίνεται με έναν ακαταλαβίστικο ή μονότονο τρόπο, από έναν διδάσκοντα που βρίσκεται «στον κόσμο του»; Ο κόσμος αλλάζει, άρα και η διδασκαλία εκσυγχρονίζεται - όχι μόνο στο περιεχόμενο, αλλά και στα μέσα και τις μεθόδους. Αν διοργανώνονταν σεμινάρια για

του
Αλέξανδρου Σουρτζή,
φοιτητή
Τμ. Αγρονόμων -
Τοπογράφων
Μηχανικών ΕΜΠ

τρόπους βελτίωσης της διδασκαλίας, είμαστε βέβαιοι ότι, κάθε πραγματικά προοδευτικός διδάσκοντας, θα μπορούσε να ωφεληθεί και να ωφελησει πολλούς.

- Το Πολυτεχνείο δεν είναι «φαστ - φούντ», τού τύπου «πάρε ένα πτυχίο και φύγε».

Ας μη θεωρηθεί ότι μεροληπτούμε υπέρ των φοιτητών. Πράγματι, για μια αναγωγή της εκπαιδευτικής επικοινωνίας στο Ε.Μ.Π., χρειάζεται και μια αντίστοιχη προοδευτική θεώρηση των σπουδών και του συστήματος και από εμάς τους φοιτητές. Η τάση για αποσάθρωση των αξιών, οδήγησε στην αντίληψη: «εδώ μέσα βρισκόμαστε για να πάρουμε ένα χαρτί και να φύγουμε». Πλήρης απογύμνωση κάθε νοήματος εκτίμησης για τη γνώση, για το Ίδρυμα, για τις υπέροχες εμπειρίες της φοιτητικής περιόδου αλλά και για τις ευκαιρίες που διανοίγονται. Κυρίαρχο είναι το μοντέλο που προεβύει ότι: «αντά που χρειαζόμαστε, θα τα μάθουμε στην παραγωγή». Ας είμαστε κι εμείς οι φοιτητές λοιπόν, περισσότερο προοδευτικών αντιλήψεων, πράγμα που συνεπάγεται και εκτίμηση για το έργο που συντελείται στο ίδρυμα, και για την παρεχόμενη γνώση. Το Πολυτεχνείο δεν είναι «φαστ φούντ» αλλά μάλλον ένα κομψό και ακριβό εστιατόριο, που βρίσκεται σε μία προνομιακή τοποθεσία! (Όμως ας είμαστε ρεαλιστές: Η ηγεσία κάνει το πρώτο βήμα. Αν οι διδάσκοντες αναβαθμίσουν οι ίδιοι, στην αντίληψή τους και με τη συμπεριφορά τους, το λειτουργημά τους, τότε σαφέστατα, αυτό το μήνυμα, θα περάσει και στους φοιτητές. Με άλλα λόγια, το «μπαλάκι» του πρώτου βήματος, ανήκει στους διδάσκοντες!).

3. Η συνδικαλιστική επικοινωνία.

Το δεύτερο είδος που θα θίξουμε, είναι η *συνδικαλιστική επικοινωνία*. Με τον όρο αυτό, εννοούμε τις σχέσεις Φοιτητικών Συλλόγων και Ιδρύματος ή Τμημάτων, όπως και τις σχέσεις μεταξύ των εκπροσώπων των φοιτητών και των οργάνων Συνδιοίκησης στα οποία μετέχουν.

- Ο συνδικαλισμός είναι θετικός από όλες τις απόψεις - όταν ασκείται σωστά. Αποτελεί μάθημα Δημοκρατίας!

Είναι θετικό από όλες τις απόψεις το γεγονός της συνδικαλιστικής οργάνωσης των φοιτητών. Και τούτο διότι μαθαίνουν να ενεργούν με δημοκρατικές διαδικασίες, εξασκούν τον πολιτικό διάλογο, μαθαίνουν να διεκδικούν τα δικαιώματά τους και να ανταπεπαιστώνονται οργανωμένα και δημοκρατικά. Αν έλειπε ο συνδικαλισμός, το Ίδρυμα θα έχανε ένα μεγάλο μέρος Παιδείας, μένοντας, κυρίως, στη Γνώση και το Ήθος (τα οποία είναι θετικά στοιχεία οπωσδήποτε, και πολύτιμα). Όμως δεν αρκούν, προκειμένου να έχουμε Παιδεία. Χρειάζονται και μαθήματα Δημοκρατίας, ιδιαίτερα όταν στις μέρες μας παρατηρείται μια προοιούσα απολιτικοποίηση, που φοβίζει.

- Οι διδάσκοντες δεν είναι αντίπαλοί μας - ούτε οι συνδικαλιστές ανεύθυνοι «τεντιμπόηδες».

Οι στρεβλώσεις και η ασυνεννοησία, ξεκινούν από τη θεώρηση του Φοιτητικού Συνδικαλισμού, ως μόνιμου αντιπάλου των διδασκόντων και των Αρχών του Ιδρύματος. Πράγμα που δεν είναι καθόλου έτσι. Αντί να μας θεωρείτε εξ' ορισμού ως ανεύθυνους «τεντιμπόηδες», δεν θα ήταν καλύτερα να μας βλέπετε σαν *συμμάχους και υποστηρικτές* σας, στο δύσκολο και υψηλό έργο σας; Ας πάρουμε για παράδειγμα, την εκπαιδευτική διαδικασία. Χρειάστηκε να αρχίσουν να εφαρμόζονται τα ερωτηματολόγια (με μια μικρή καθυστέρηση 15 ετών από την πρόβλεψή τους στον Νόμο Πλάσιο - και μη χειρότερα), για να ερωτηθούν, επιτέλους, οι φοιτητές, για το πώς βλέπουν το κάθε μάθημα. Άραγε, εδώ δεν είναι μια περίπτωση όπου θα μπορούσε να δώσει ουσιαστική βοήθεια η συνεργασία με τον Φοιτητικό Σύλλογο;

- Κύριοι καθηγητές, δεν είμαστε ανύπαρκτοι! Δείτε μας!

Για να θεωρήσεις όμως κάποιον ως σύμμαχό σου, πρέπει πρώτα να παραδεχτεί ότι εκείνος υπάρχει. Και δυστυχώς, θεωρώ ότι για κάποιους από τους διδάσκοντες, και για πολλά χρόνια, οι φοιτητές ήμασταν ανύπαρκτοι! Πόσο συχνά ρώτησαν την άποψή μας για κάτι; Πόσες φορές κουβέντιασαν μαζί μας; Πόσες φορές εφάρμοσαν προτάσεις μας; Αυτό είναι το κενό της μεταξύ μας επικοινωνίας, σε συνδικαλιστι-

κό επίπεδο. Το οποίο πάει «χέρι - χέρι» με την, επίσης, καθόλου προοδευτική θεώρηση των καθηγητών ως «κατεστημένου», που κάτι «μαγειρεύει» σε βάρος των δικαιωμάτων των φοιτητών, από τους (συνδικαλιστές) φοιτητές.

- Ρωτήστε τη γνώμη και την άποψή μας!

Ας ξεκινήσουμε λοιπόν, από το ότι οι φοιτητές σέβονται και εκτιμούν τους διδάσκοντες. Δεν θα ήταν καλό, και οι διδάσκοντες να ρωτάνε τη γνώμη των φοιτητών; Δεν θα ήταν πιο επικοινωνιακό, αν αντιμετωπίζαμε *μαζί* τα προβλήματα και τις προκλήσεις που συναντάμε; (Και από την άλλη, δεν θα είχαμε ένα καλύτερο Ίδρυμα, αν οι φοιτητές *συμμετείχαν* στα όργανα συνδιοίκησης, με τοποθετήσεις, κριτική, και παρουσίαση προτάσεων, προσφέροντας μια πιο ενεργητική συμμετοχή!).

4. Η προσωπική επικοινωνία.

- Είναι το «αλατοπίπερο» της όλης διαδικασίας.

Το τρίτο και τελευταίο είδος στο οποίο θα αναφερθούμε, είναι η *προσωπική επικοινωνία*. Αποτελεί και το πιο, ας πούμε, εξεζητημένο είδος επικοινωνίας μέσα στο Ε.Μ.Π., που όμως είναι και το «αλατοπίπερο» της όλης διαδικασίας. Διότι αναφέρεται στην όποια προσωπική σχέση, που οικοδομείται μεταξύ μας.

- Οι καλές σχέσεις απογειώνουν την απόδοσή μας!

Είναι φυσικό για τον καθένα, να επιθυμεί καλές σχέσεις στο εργασιακό του περιβάλλον. Μάλιστα, αυτή συνήθως, αποτελεί μια πολύ πιο σημαντική συνισταμένη απ' ό,τι γενικά αναγνωρίζεται. Διότι ο εργαζόμενος σήμερα (και όχι μόνο σήμερα, απλά τώρα γίνεται πιο εμφανές), δεν εργάζεται μόνο για τα χρήματα, αλλά και για άλλα αγαθά, όπως: η εκτίμηση, η αναγνώριση, ο σεβασμός της προσωπικότητάς του, το ευχάριστο περιβάλλον. Η ανταπόκριση στις συναισθηματικές συντεταγμένες του άλλου προσώπου, μεταβάλλει τον απρόσωπο χώρο «δουλειάς» σε μοναδικό περιβάλλον εργασίας και ανάταξης! Οι δοσοληψίες μας γίνονται λιγότερο μηχανικές και περισσότερο ανθρώπινες. Και η παρα-

γωγικότητά μας, εκτινάσσεται στα ύψη, χωρίς να βιώνουμε κάποιο υπέρμετρο «φόρτο» εργασίας ή κάποια υπερπροσπάθεια!

- Κύριοι καθηγητές, αποφύγετε τις μεγάλες συγκρούσεις και έριδες μετεξύ σας!

Κατ' αρχήν, θα ήταν καλό αν οι διδάσκοντες απέφευγαν τις μεγάλες μεταξύ τους συγκρούσεις και έριδες. Ας γνωρίζουν ότι τα μεγάλα μεταξύ τους προβλήματα, δεν μένουν στους τέσσερις τοίχους της Συνέλευσης Τομέα ή Τμήματος, αλλά επηρεάζουν όλη τη σχολή. Διότι ο καθηγητής που ασθάνεται καταπιεσμένος, θα αντιδράσει με πτώση της απόδοσής του στο μάθημά του. Οι φοιτητές θα αρχίσουν να αισθάνονται αδιαφορία για τη σχολή, και ίσως, εμφανίσουν τάσεις να «τη βγάλουν» στην καφετέρια. Πολύ γρήγορα οι τάσεις αυτές μπορεί να γενικευτούν και στα άλλα μαθήματα. Και έτσι, θα έχει ξεσπάσει ένας ακήρυχτος «εμφύλιος» μέσα σε ένα εξωτερικώς απαστράπττον και καθ' όλα λειτουργικό «Τμήμα»!

- Να επιβραβεύετε συχνά τους φοιτητές για την επίδοσή τους!

Εν συνεχεία: Θα ήταν καλό αν λαμβάνονταν υπ' όψη οι ευαισθησίες των φοιτητών και υπήρχε μια ανάλογη συμπεριφορά. Οι φοιτητές, έχουν ανάγκη από την αναγνώριση και την επιβράβευση του καθηγητή τους. Η επιβράβευση μπορεί να είναι λεκτική ή και βαθμολογική. Λίγα πράγματα είναι τόσο απογοητευτικά, όσο μια χαμηλή βαθμολογία μιάς καλής και πρόθυμα ολοκληρωμένης φοιτητικής εργασίας, από έναν καθηγητή, που «εκ πεποιθήσεως» κρατάει το «10» για τον... Πρύτανη, το «9» για τον Κοσμήτορα, το «8» για τον εαυτό του, και το «7» για τον αριστούχο φοιτητή!

- Να δίνετε πρόθυμα εξηγήσεις για τυχόν χαμηλούς βαθμούς, ώστε να μην νομίζει ο φοιτητής ότι αδικήθηκε.

Ιδιαίτερα λεπτό είναι το θέμα της χαμηλής βαθμολογίας, όπου ο φοιτητής δεν πρέπει να νιώθει πως αδικήθηκε. Εν προκειμένω, οι πρόθυμες εξηγήσεις του διδάσκοντα σε όποιον θέλει να δει το γραπτό του, θα βοηθήσουν τον φοιτητή να καταλάβει ότι η (χαμηλή) βαθμολογία του, ήταν αποτέλεσμα συγκεκριμένων λαθών ή παραλείψεων στο γραπτό του, και όχι μιάς αδιάφορης βαθμολόγησης ή ενός εμπαιχθούς «τσεκουρώματος»!

- Να αναβαθμιστεί ο θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή.

Επίσης, αξίζει να ληφθεί υπ' όψη, η μετεφηβική ηλικία στην οποία βρίσκονται οι φοιτητές και τα ιδιαίτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Συνήθως, προβλήματα οικογενειακά ή συναισθηματικής φύσεως, επηρεάζουν την απόδοση αλλά και το ενδιαφέρον των φοιτητών για τις σπουδές τους. Εδώ μπορεί να συμβάλει θετικά ο θεσμός του συμβούλου καθηγητή, στον οποίο μπορεί να απευθύνεται ο φοιτητής σε όλη τη διάρκεια των σπουδών του. Όπως και η κατά καιρούς διοργάνωση σεμιναρίων για διδάσκοντες, με θέμα τα προβλήματα της μετεφηβικής ηλικίας και τρόπους αντιμετώπισης από την μεριά του διδάσκοντα.

- Ας μην ξεσπάνε τα προσωπικά σας προβλήματα πάνω στους φοιτητές!

Τέλος, είναι αυτονόητο ότι οι προσωπικές μας προκαταλήψεις, τα οικογενειακά ή άλλα μας προβλήματα, δεν είναι ευνοϊκό για κανέναν όταν στρέφονται κατά των φοιτητών, που ανυποψίαστοι για την πραγματική φύση του προβλήματος, βλέπουν έναν διδάσκοντα να ωρύεται και να κραυγάζει

εναντίον τους, χωρίς προφανή ή ουσιαστικό λόγο! Μια τέτοια συμπεριφορά, μόνο ανταπάθειες προκαλεί για το μάθημα, που έχουν την τάση να μεταδίδονται γρήγορα να μεταλλάσσονται σε γενικευμένη και βουβή δυσανεξία, που τείνει να επεκταθεί και στο υπόλοιπο Τμήμα! Καταλαβαίνουμε λοιπόν, πόσο επικοινωνιακό μπορεί να είναι το να καλλιεργούνται θετικές σχέσεις με τους φοιτητές.

5. Συμπεράσματα.

- Το Πολυτεχνείο στηρίζεται στους ανθρώπους.

Το Πολυτεχνείο, αποτελεί έναν εκπαιδευτικό οργανισμό, που στηρίζεται στους ανθρώπους, προκειμένου να λειτουργήσει. Δεν είναι αυτοματοποιημένο εργοστάσιο, όπου δουλεύουν οι μηχανές μόνες τους. Το στοιχείο της ανθρώπινης επικοινωνίας, είναι συνεχώς σε χρήση και οι σχέσεις μεταξύ των διδασκόντων και των φοιτητών, κυριολεκτικά, στηρίζουν το σύστημα.

- Χρειάζεται επικοινωνιακή επικοινωνία μεταξύ μας - τα αποτελέσματα θα ξεπεράσουν τις προσδοκίες μας!

Η ποιότητα αυτής της επικοινωνίας, αποτελεί ένα σημαντικό ζητούμενο. Όλοι οι στόχοι για τους οποίους αγωνιζόμαστε - η διατήρηση της διεθνούς διακεκριμένης θέσης του Ε.Μ.Π., η βελτίωση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου - μπορούν να επιτευχθούν πολύ πιο εύκολα και σε μεγαλύτερο βαθμό, όταν το σύνολο των μελών της Πολυτεχνειακής κοινότητας επιδιώκει τον διάλογο, και ακούει την γνώμη της άλλης πλευράς. Τα δε αποτελέσματα της επικοινωνιακής επικοινωνίας, θα γίνουν ορατά με την απογείωση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας στο χώρο του Ε.Μ.Π.!